

Udskriftsdato: 28. december 2025

SKR nr 9436 af 09/06/2010 (Historisk)

Skrivelse med orientering om lov om fleksibel frokostordning i
daginstitutioner m.v.
(Til alle kommunalbestyrelser m.fl.)

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Socialmin., j.nr. 2010-2607

Skrivelse med orientering om lov om fleksibel frokostordning i daginstitutioner m.v.

(Til alle kommunalbestyrelser m.fl.)

Folketinget har den 4. juni 2010 vedtaget L 212 – Lov om fleksibel frokostordning i daginstitutioner m.v.

Lovforslaget, som vedtaget ved 3. behandlingen, vedlægges som bilag.

Det fremsatte lovforslag med bemærkninger og bilag fra bl.a. udvalgsbehandling kan i øvrigt ses på Folketingets hjemmeside www.ft.dk / L 212.

Loven om fleksibel frokostordning i daginstitutioner m.v. er en udmøntning af aftalen om 'Fleksibilitet i ordningen om et sundt fælles frokostmåltid i daginstitutioner', som blev indgået den 27. januar 2010 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance.

Hovedindholdet i loven er følgende:

1. Et sundt frokostmåltid

Alle børn i daginstitutioner skal senest den 1. august 2011 have et sundt frokostmåltid i daginstitutionen.

Kommunalbestyrelsen får fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 mulighed for løbende at indføre et sundt frokostmåltid i kommunale og selvejende daginstitutioner, jf. § 4, stk. 3.

Frokostmåltidet skal leve op til de til enhver tid gældende officielle danske anbefalinger. Der henvises i den sammenhæng til Fødevarestyrelsen www.fvst.dk.

Kommunalbestyrelsen kan undtage et barn fra et sundt frokostmåltid, hvis barnet har en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, der kræver speciel kost, og kommunalbestyrelsen vurderer, at kommunen ikke kan tilbyde barnet frokost i daginstitutionen, jf. § 16 a, stk. 3.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at daginstitutioner, der anvender skovens areal eller lignende naturområde, som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen ikke skal være omfattet af et sundt frokostmåltid, jf. § 16 a, stk. 4.

2. Fravalg af et sundt frokostmåltid

Forældrebestyrelsen i den enkelte daginstitution får som udgangspunkt mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid, jf. § 16 b, stk. 1.

Som noget nyt indføres 'daginstitutioner med flere enheder' som et nyt begreb i loven. Enhedsbegrebet skal sikre, at beslutningen om eventuelt at fravælge et sundt frokostmåltid træffes så tæt på de enkelte forældre som muligt.

Enhedsbegrebet finder anvendelse, når en daginstitution består af flere enheder, der er fysisk adskilt fra hinanden, således at børn og personale i det daglige ikke kan bevæge sig fra en enhed til de andre enheder i daginstitutionen. Herudover skal der være et samarbejde i den enkelte fysisk afgrænsede enhed omkring den daglige opgavevaretagelse, der er afgrænset til den pågældende enheds børne- og personalegruppe.

Når en daginstitution består af flere enheder, skal beslutningen om at fravælge et sundt frokostmåltid træffes af et flertal af forældre (simpelt flertal) i den pågældende enhed, jf. § 16 b, stk. 2. Forældrene har én stemme pr. barn, de har i enheden.

Forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed skal have mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid minimum hvert andet år og ikke oftere end hvert år jf. § 16 b, stk. 5.

For at sikre, at forældrenes fravalg træffes på et oplyst grundlag, skal kommunalbestyrelsen, forud for forældrenes eventuelle beslutning om fravalg af et sundt frokostmåltid, oplyse forældrene om kommunens forventede takst for et sundt frokostmåltid, jf. § 16 b, stk. 6.

Kommunalbestyrelsen skal fastlægge retningslinjer for forældrenes fravalg, jf. § 16 b, stk. 7.

Retningslinjerne skal både omhandle de konkrete procedurer for forældrenes fravalg samt en beskrivelse af, hvordan forældrenes eventuelle beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid skal formidles til kommunalbestyrelsen herunder inden for hvilke frister. Kommunalbestyrelsen skal ligeledes fastsætte den periode, som forældrenes fravalg er gældende for (maksimalt to år og minimum et år).

Aldersintegrerede daginstitutioner

I aldersintegrerede daginstitutioner kan kommunalbestyrelsen beslutte, at forældrenes beslutning om fravalg kan differentieres på aldersgrupper, således at forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed f.eks. kan træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid for henholdsvis 0-2-årige og 3-5-årige børn.

Fastholdelse af et sundt frokostmåltid af sociale og sundhedsmæssige årsager

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed ikke kan fravælge et sundt frokostmåltid, hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at et sundt frokostmåltid af både sociale og sundhedsmæssige årsager er særligt påkrævet for børnene i den pågældende daginstitution eller enhed, jf. § 16 b, stk. 8.

Kommunalbestyrelsens beslutning skal basere sig på en konkret vurdering af de sociale og sundhedsmæssige forhold hos børnene i den pågældende daginstitution/enhed.

Kommunalbestyrelsens beslutning om at sikre et sundt frokostmåltid i en given daginstitution er gældende for den periode, som kommunalbestyrelsen har fastsat for forældrenes fravalg.

3. Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling

Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling til en plads i en daginstitution fastsættes til henholdsvis 75 procent og 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i en daginstitution eksklusiv udgifterne til et sundt frokostmåltid, administration og ejendomsudgifter, jf. § 32, stk. 1 - jf. dog punkt 4.

Herudover betaler forældrene særskilt for kommunens udgift til et sundt frokostmåltid eksklusiv udgifterne til administration og ejendomsudgifter, jf. § 32 a.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til at nedbringe forældrenes betaling for et sundt frokostmåltid jf. § 32 a, stk. 2.

Forældrenes betaling til frokostmåltidet fastsættes på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for et sundt frokostmåltid i den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for et sundt frokostmåltid for daginstitutioner af samme type, jf. § 32 a, stk. 4.

Frokostmåltidet omfattes af reglerne om friplads- og søskendetilskud, jf. § 43, stk. 2. Forældre, der er omfattet af friplads- eller søskendetilskud, vil få frokostmåltidet til nedsat pris eller gratis.

I daginstitutioner, hvor der er indført et sundt frokostmåltid efter § 4, stk. 1, i lov nr. 1098 af 30. november 2009, kan forældrenes egenbetaling frem til 31. december 2010 fastsættes til maksimalt 30 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i en daginstitution inklusiv udgiften til et sundt frokostmåltid, jf. § 4, stk. 2, i lov nr. 1098 af 30. november 2009.

4. Et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen inden for det fastsatte loft for forældrenes egenbetaling på 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter for en plads i en daginstitution inklusiv udgiften til et sundt frokostmåltid, jf. § 16 a, stk. 2.

I disse tilfælde omfattes et sundt frokostmåltid af de almindelige tilskuds- og betalingsregler for en plads i en daginstitution. Dette indebærer, at hvis et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen, er udgiften til frokostmåltidet indeholdt i de budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutionspladsen, og forældrene betaler ikke særskilt for udgiften til frokostmåltidet.

Hvis et sundt frokostmåltid skal indgå som en del af dagtilbudsydelsen, er det en forudsætning, at alle børn i den pågældende aldersgruppe får et sundt frokostmåltid som en del af dagtilbudsydelsen.

Hvis frokostmåltidet indgår som en del af dagtilbudsydelsen, kan forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed ikke fravælge frokostmåltidet, jf. § 16 b.

5. Forældrearrangerede frokost- og madordninger

Fra den 1. januar 2011 vil der være to muligheder for forældrearrangerede ordninger, idet der skelnes mellem forældrearrangerede frokostordninger (ordningerne for frokost) og forældrearrangerede madordninger (ordninger for kost, som ikke udgør frokostmåltidet).

Forældrearrangerede frokostordninger

Forældrebestyrelsen i en daginstitution eller forældrene i en enhed, der har fravalgt et sundt frokostmåltid efter § 16 a, stk. 1, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning, jf. § 17, stk. 1.

Kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til forældrearrangerede frokostordninger, jf. § 17, stk. 2.

De enkelte forældre med børn i en daginstitution beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede frokostordning. Forældrene til de børn, der deltager i den forældrearrangerede frokostordning, betaler udgiften hertil.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede frokost- ordninger, jf. § 17, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen skal give fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger til de forældre, som er berettiget hertil, jf. § 17, stk. 9.

Såfremt forældrene er berettigede til at modtage fripladstilskud på dagtilbudspladsen efter dagtilbudslovens § 43, nr. 2-4, er forældrene også berettigede til at modtage fripladstilskud til frokostmåltidet. Kommunen skal således ikke foretage en ny vurdering af forældrenes økonomi og behov i forbindelse med tildelingen af fripladstilskud til frokostmåltidet. Reglerne om fripladstilskud til forældrearrangerede frokostordninger vil blive indarbejdet i dagtilbudsbekendtgørelsen.

Kommunalbestyrelsen skal administrere og afholde udgiften til administration ved tildeling af fripladstilskuddene.

Forældrearrangerede madordninger

Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed kan beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for de måltider, som ikke udgør frokostmåltidet - f.eks. morgenmad eller eftermiddagsmad, jf. § 17, stk. 3.

De enkelte forældre med børn i en daginstitution beslutter, om de vil benytte den forældrearrangerede madordning. Forældrene til de børn, der deltager i den forældrearrangerede madordning, betaler udgiften til hertil.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et økonomisk tilskud til forældrearrangerede madordninger jf. § 17, stk. 10. Kommunalbestyrelsen skal administrere og afholde udgiften til administration ved tildeling af tilskuddet.

Kommunalbestyrelsen kan fastsætte rammer for forældrearrangerede madordninger jf. § 17, stk. 4.

6. Registreret køkken

For at sikre, at der i alle daginstitutioner er mulighed for at indføre et sundt frokostmåltid, jf. § 16 a, stk. 1, eller en forældrearrangeret frokostordning jf. § 17, stk. 1 og 6, skal der være et i henhold til fødevaremyndighederne registreret køkken i alle daginstitutioner.

I daginstitutioner, hvor forældrene har fravalgt et sundt frokostmåltid efter § 16 a, skal der fra 1. januar 2011 være mulighed for at etablere en forældrearrangeret frokostordning. I disse institutioner skal der derfor være et registreret køkken senest den 1. januar 2011.

Der henvises til Fødestyrelsen for nærmere oplysninger om registrering af køkkener i daginstitutioner.

7. Forældrenes mulighed for at fravælge et sundt frokostmåltid i 2010

Kommunalbestyrelsen har i perioden fra den 15. juni 2010 til den 31. december 2010 ansvar for at sikre, at alle forældrebestyrelser i daginstitutioner og alle forældre i enheder får mulighed for at træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid, jf. § 4, stk. 5.

Forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enheds eventuelle fravalg af frokostmåltidet træffes efter reglerne i dagtilbudslovens § 16 b, jf. bl.a. skrivelsens afsnit 2.

Forældrenes eventuelle fravalg af et sundt frokostmåltid i 2010 får virkning fra den 1. januar 2011. I daginstitutioner, hvor der inden den 31. december 2010 er indført et sundt frokostmåltid, og hvor ordningen løber frem til den 31. december 2010, kan kommunalbestyrelsen dog – uanset, at forældrebestyrelsen eller forældrene i den enkelte enhed har fravalgt et sundt frokostmåltid i 2010 - beslutte at fortsætte frokostordningen frem til den 30. juni 2011, jf. § 4, stk. 6. Frokostmåltidet skal i disse tilfælde senest være ophørt den 1. juli 2011.

8. Dato for ikrafttræden

Lov om fleksibel frokostordning i daginstitutioner m.v. træder i kraft den 1. januar 2011.

Dog bliver det i perioden fra den 1. januar 2011 til den 31. juli 2011 op til den enkelte kommunalbestyrelse at beslutte, om den vil indføre et sundt frokostmåltid i kommunens daginstitutioner efter reglerne i L 212.

Fra den 1. august 2011 skal alle børn i daginstitutioner have et sundt frokostmåltid.

Lovens bestemmelser om forældrenes mulighed for at træffe beslutning om at fravælge et sundt frokostmåltid i overgangsperioden i 2010 træder dog i kraft den 15. juni 2010, jf. afsnit 7.

Socialministeriet, den 9. juni 2010

ANDERS LYNGE MADSEN

/ Charlotte Meibom